

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 63/15
Люксембург, 4 юни 2015 г.

Решение по дело C-497/13
Froukje Faber/Autobedrijf Hazet Ochten BV

Съдът изяснява правилата относно защитата на потребителите в областта на продажбата и гаранцията на потребителски стоки

Всяка липса на съответствие, установена в срок от шест месеца след доставката на дадена стока, се счита за съществувала още в момента на доставката

Европейската директива относно някои аспекти на потребителските договори има за цел да гарантира защитата на потребителите.¹

На 27 май 2008 г. г-жа Froukje Faber закупува от автокъща превозно средство втора употреба. На 26 септември 2008 г. при пътуване превозното средство се възпламенява и изгаря напълно. То е транспортирано с кола на „Пътна помощ“ до автокъщата продавач, а впоследствие, по искане на тази автокъща, до автоморга, за да бъде оставено там. Г-жа Faber твърди — но автокъщата отрича — че по този повод страните са разговаряли относно инцидента и евентуалната отговорност на автокъщата. С писмо от 11 май 2009 г. г-жа Faber уведомява автокъщата продавач, че я счита за отговорна за претърпените вреди. Техническо изследване на причината за възникналия в превозното средство пожар не е могло да бъде извършено, тъй като същото междуременно е унищожено.

Продавачът твърди, че не носи отговорност, поради което г-жа Faber предявява иск. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (Апелативен съд Арнем-Люварден), Нидерландия, който разглежда делото като въззивна инстанция, решава да отправи преюдициални въпроси до Съда.

На въпроса дали националният съд е длъжен служебно да провери дали в настоящия случай г-жа Faber трябва да се счита за потребител по смисъла на Директива 1999/44, въпреки че не се е позовала на това качество, в днешното си решение Съдът дава утвърдителен отговор. Обстоятелството, че потребителят ползва или не помощта на адвокат няма как да промени този извод.

Същевременно Съдът потвърждава, че националният съд може служебно, в рамките на производство по обжалване, да приложи член 5, параграф 3 от Директивата. Съгласно тази разпоредба до доказване на противното всяка липса на съответствие, която бъде установена в срок от шест месеца след доставката на стоките, по принцип се счита за съществувала още в момента на доставката. Всъщност предвид естеството и значението на обществения интерес, на който се основава защитата на потребителите, гарантирана с цитираната норма, последната трябва да се приеме за разпоредба, равностойна на норма от публичен ред във вътрешния правопорядък.

Запитващата юрисдикция също така иска да се установи дали принципът на ефективност допуска национална разпоредба, съгласно която потребителят трябва да докаже, че е уведомил своевременно продавача за липсата на съответствие. Всъщност съгласно нидерландското право в случай на оспорване от продавача потребителят следва да докаже,

¹ Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 година относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции (ОВ L 171, стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 5, стр. 89).

че го е уведомил за несъответствието на доставената стока, и то в двумесечен срок, считано от установяването на несъответствието.

В това отношение Съдът припомня, че Директива 1999/44² дава възможност на държавите членки да предвидят, че с цел да се възползва от своите права потребителят е длъжен да информира продавача за липсата на съответствие в срок от два месеца, считано от датата, на която е установил подобна липса на съответствие. Както личи от подготвителната работа по Директивата, тази възможност е израз на стремежа да се увеличи правната сигурност, като купувачът се насърчава да положи „известна грижа, като се отчитат интересите на продавача“, без да „се установява строго задължение за извършване на подробна проверка на стоката“.

Съдът изяснява, че възложеното на потребителя задължение се свежда до това той да уведоми продавача за наличието на несъответствие. От потребителя на този етап не може да се изисква нито да представи доказателство, че при придобитата от него вещь фактически е налице несъответствие, нито да посочи точната причина за него. От друга страна, за да бъде уведомлението полезно за продавача, то трябва да включва известен брой индикации, конкретността на които неминуемо ще варира според обстоятелствата в отделния случай.

В заключение, запитващата юрисдикция иска да се установи как функционира разпределението на доказателствената тежест, и по-специално кои са обстоятелствата, които трябва да бъдат доказани от потребителя.

Съдът посочва, че когато липсата на съответствие бъде установена в срок от шест месеца след доставката на стоката, Директивата олекотява възложената на потребителя доказателствена тежест, като предвижда, че несъответствието се счита за съществувало още в момента на доставката. За да се възползва от това олекотяване на доказателствената тежест обаче потребителят е длъжен да докаже някои факти.

На първо място, той трябва да изтъкне и да докаже, че продадената стока не съответства на договора, доколкото например няма уговорените качества или пък е негодна за обичайната употреба на този вид стока. Потребителят трябва да докаже само наличието на несъответствието. Той не е длъжен да доказва нито причината за него, нито че продавачът е довел до това несъответствие.

На второ място, потребителят трябва да докаже, че разглежданата липса на съответствие е установена, т.е. наличието ѝ се е разкрило фактически, в срок от шест месеца след доставката на стоката.

Ако тези факти са доказани, потребителят е освободен от задължението да докаже, че липсата на съответствие е съществувала още в момента на доставка на стоката. Настъпването на това несъответствие в краткия период от шест месеца дава основание да се предположи, че макар да се е разкрило едва след доставката на стоката, към момента на тази доставка то вече е било налице „поне в зародиш“.

В този случай продавачът или доставчикът е този, който ще трябва при необходимост да докаже, че липсата на съответствие не е съществувала още в момента на доставка на стоката, като установи, че несъответствието се дължи или произтича от действие или бездействие след тази доставка.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

² Член 5, параграф 2.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708